

Тасвир

ЯНА УЧАСТКА ВАКИЛИНИНГ ОБРЎСИ ҲАҚИДА

«Поста» рўзномасининг 19 январь кунги сониди ЎзССР Ички ишлар вазирининг ўринбосари, милиция генерал-майори Г. Раҳимовнинг «Участка вакилининг обрўсини ким оширади?» сарлавҳали мақоласини зўр эътибор билан ўқиб чиқдим.

Хурматли генералимиз кўпчилиكنинг дилида ва тилида турган гапларни илгар сурганлар. Мақолада кўтарилган нозик муаммолар мени ҳам кўпдан буён ўйлантириб нелар, тўғриси айтганда ечимини тополмай қийналардим.

Дарҳақиқат, «Милиция ходимларини ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилишни кучайтириш тўғрисида»ги қонун участка вакиллари имкониятини такомиллаштиришга туртки бўлди. Лекин барибир, ўзим ҳам бир неча йил шу соҳада ишлаганман, буни кам деб ўйлайман.

Яқинда Собир Раҳимов тумани ички ишлар бўлими участка вакили, милиция майори Абдусаттор Мирзаев билан суҳбатлашиб қолдим.

— Милиция участка вакилининг обрўси, — дейди у комил ишонч билан, — унга ўша ҳудуддаги аҳолининг муносабати билан ўлчанади.

Эътирозим йўқ, туппа-тўғри. Чиндан ҳам Абдусаттор Мирзаевни, қолаверса, мили-

ция майорлари Абдулла Аҳмадиллажонов, Хусниддин Шомуҳамедов ва бошқаларни эл-юрт нафақат тинчлик посбони, балки доно маслаҳатчи сифатида ҳурмат қилади. Аммо бундай муваффақиятга сазовор бўлганлар, сирасини айтганда, унча кўп эмасда.

— Гапингиз тўғри, — дейди А. Мирзаев эътирозимга жавобан. — Кўпчилиكنинг

вом эттираверса, жиноят содир этиши мумкин бўлган шахс сифатида жавобгарликка тортилади. Бу борада қонун бор. Участка вакили нима қилиши керак? Туппа-тўғри одамнинг «жиноятчи» қиёфасига киришига бефарқ қараб тураверадими? Йўқ, бундай ҳол унинг хизмат бурчига ҳам, инсонийлик бурчига ҳам зид. Унга ёрдам берай деса, ҳозирги ша-

ми? Чунки бу ташкилотлар кўпинча аҳволни ўнглаш ҳақидаги унинг талабини назар-писанд қилмайдилар.

Ички ишлар бўлимларида ўтказилган йиғилишларда участка вакиллари фаолиятини аниқ кўрсаткичлар асосида баҳолаш усули ҳанузгача ҳукмрон. Қайси участка вакили фуқароларга қанча кўп чора кўрган бўлса, ўша илгор. Ундан кўра, оғир бўлсада, қоғозбозликдан воз кечиб, қайси участкада осойишталик яхши сақланган бўлса, ўша участка вакилини бошқаларга ибрат қилиб кўрсатиш тўғри бўлмасмикан?

Ана шундай тартибда иш олиб борилса, мен юқорида номларини келтирган илгор участка вакиллари сафи женгайрди. Шундагина участка вакили том маънода халқ ичига кириб боради. Эл-юртнинг қора кунда ҳам, тўй-томшаларида ҳам бирга бўлади.

Мен, таъбир жоиз бўлса, участка вакилини милиция кўзгуси, деб атаган бўлардим. Чунки ҳар қандай одам «милиция» сўзини эшитганда, биринчи галда ўз маҳалласида иш олиб борадиган формали кишини кўз олдига келтиради. Шундай экан, милиция кўзгусини тиниқлаштириш керак.

Сиддиқ СУЛАЙМОНОВ,
милиция кавитани.

Мақола ва муҳокама

ҳурмат-этиборини қозонмоқ кишининг ўзига боғлиқ. Баъзи участка вакиллари шу ҳудуддаги одамлар танишмайди, ҳаттоки. Кўпчилик нотаниш одамга бошқача муомала қилади. Лекин масаланинг бошқа томони ҳам бор.

Ҳа, суҳбатдошим таърифлаб берган «масаланинг бошқа томони» участка вакили бўлиб ишлаган давримда ўзимни ҳам кўп қийнаган.

Айтайлик, бир киши неча ойдан бери ишга жойлашолмаётганлиги ҳақида шикоят қилди. Тўғрироғи ёрдам сўради. Ҳеч кимга сир эмас, ўша одам уч ойдан кўпроқ ишсиз юрган бўлса, бекорчи сифатида назоратга олинади. Агар у яна маълум муддат турмуш тарзини шундай да-

ронда участка вакилининг гапига қулоқ соладиган қорхона ёки ташкилот йўқ. Ҳали-ҳануз сансалорлик, расмиятчилик кўринишидаги тўсиқлар олиб ташланмаган. Ана шу тўсиқлар туфайли бояги одамни ҳеч қандай ишга жойлаштиролмасам, айлана келиб яна участка вакилининг обрўси тўкиладику?

Яна телефон, алоқанинг бошқа турлари, транспорт, қурилишдаги боқибегамликлар, ободонлаштириш ташкилотларининг масъулиятсизлиги туфайли кўчаларнинг ахлат билан тўлиб ётиши, маҳаллаларнинг тунда ёрилмаслиги — буларнинг ҳаммаси участка вакилининг обрўсига путур етказмайди.

«02» ХАБАРЛАРИДАН

● 30 январь куни кеч соат ун бирларда Янгйер шаҳар сув тармоқлари ходими А. Сатторов «ВАЗ-21011» белгили автомашинасидан айрилди. Пахтакор ва ЎзССРЖ 40 йиллиги кўчалари кесишган чорраҳада унга яқинлашган икки номаълум ки-

ши пичоқ ўқталди. Қиш кечаси бўм-бўш кўчада боқинчиларга дуч келган ҳайдовчи машинани уларга беришга мажбур бўлди. Кўрилган чоралар натижасида 18 ёшли айбдорлар ҳеч қаерда ишлайдиган Андрей М. ва сув

куври заводи ишчиси Николай К.лар ушланди.

● 31 январь куни тунги соат тўртларда шахс номаълум тўрт кимса Тошкент шаҳридаги Самарқанд дарвоза кўчасига жойлашган болалар табибхонаси (поликлиникаси)га кирди. Бўйи теракдай ва етти мучали соғ йигитлар қоровул С. Раҳимовга дўқ уриб, тиббийёт ходимларининг 6 минг сўмли

маош пули сақланаётган темир қутини олиб кетишди.

● Қўқон шаҳридаги Шербаков кўчасида яшовчи О. Расулова уйига 31 январь куни «таширф бузурган» икки нотаниш одам ҳам қуруқ қайтмади. Чақирилмаган меҳмонлар хонадон соҳибасининг 15 ёшли ўғлини қўрқитиб, 6050 сўмлик тақинчоқларни чўнтакка уришди.

Ғ. ЖУРАЕВ.

ҚУРОЛНИ ТАШЛАНГ

Вақтининг нотинчилигини рўқча қилиб, қонунга хилоф равишда ёнида турли-туман ўқотар қуролларни асраб юрган фуқаролар учраб турганлигидан кўз юмиб бўлмайди.

● Кимдир милтиқдан ўқ отиб, Ленинск шаҳридаги автомобилни тузатиш заводи ишчиси 28 ёшли И. Юсуповга тан жароҳати етказди. Обёки толдирадиган бир ҳафталик тинимсиз қидирув натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган 19 ёшли О. Ҳакимов ушланиб, ундан ички ишлар идораси ҳисобида турмаган 16-тиғли ов милтиғи олинди.

● Шубҳа остидаги тўда аъзоларида қурол бўлиш эҳтимолини назардан қочирмаган милиция ходимлари тузилган режани пухта ва ўта эҳтиёткорлик билан амалга оширишди. Андижон шаҳрининг Ленин кўчасида илгари бир неча бор судланган 39 ёшли Г. Пак, 29 ёшли О. Цой, 31 ёшли В. Заюбовичлар эс-хушларини йиғишга улгурмасдан қўлга тушишди. Жиноят содир этишда гумон қилинаётган тўда аъзолари ички ишлар бўлимида шахсий тинтувдан ўтказилдилар. Г. Пак ёнидан тўппонча, 13 дона ўқ, ясама пичоқ, 9 дона игнадори ва 15 грамм нашани чикди.

● Термиз шаҳрилик 28 ёшли А. Шаповалов қандайдир кунларга атаб тишининг қавагида асраб қўйган гранатасини милиция ходимларига топширишдан ўзга илож топмади. Чунки махсус тадбир ўтказиш чоғида темир йўлнинг Термиз бекатида пайвандловчи бўлиб ишлайдиган бу йигитнинг хонадонидида портловчи мослама сақланаётгани аниқланганди.

Тилга олинган фуқароларнинг ҳуқуқга хилоф ҳаттиҳаракатлари юзасидан тергов ишлари бормоқда.

Б. ҒАЙРАТОВ.

Ички ишлар идоралари қошидаги соқчилик бўлимларининг марказлаштирилган кўриқлаш пункти милиционерлари хайрли вазифани адо этадилар. Улар фуқароларнинг йиллар давомида пешона тери эвазига топилган мол-мулкларини эгри ниятли кимсалардан пухта асраб келишади.

Суратларда Наманган шаҳар ИИБ қошидаги соқчилик бўлимининг 1-марказлашти-

рилган кўриқлаш пункти (МҚП) фаолиятдан айрим лаҳзалар ўз аксини топган.

1. (чапдан ўнгга) МҚП операторлари Раънохон Отахонова ва Кимёхон Хожиевалар муҳофазадаги хонадондан ташвишли хабарни қабул қилишди.

2. МҚПнинг қўлга олиш гуруҳи шу заҳоти ўша ёққа қараб йўлга тушди.

Боқижон ХОЛМИРЗАЕВ олган суратлар.

ЯРИМ ТУНДАГИ ХОДИСА

1990 йилнинг 26 декабридан 27 декабрга ўтар кечаси пойтахтнинг Талабалар шаҳарчасидаги 96-ётоқхонада ўғирлик содир бўлди. Н. Ганиев номли кинотехникум талабалари истиқомат қиладиган 213-хонага ким кўз олайтирди! Қуйида журналист **Ҳабибулла Шодиев** ана шу воқеа ҳақида ҳикоя қилади.

ДЕКАБРНИНГ изғирин совуғи икки ўртоқ — кинотехникум 2-курс талабалари Дилшод Рўзиев ва Соат Алланазаровни ўз хоналарига миҳлаб қўйди. Эртанги кун режалари билан банд бўлган оғайнилар суҳбатини эшканининг тақиллаши бузди. Дилшод эшкани очиб, остонадаги Рустамни кўрди ва ҳангманг бўлди. Лекин таажжубини яшириб, қаршидаги ҳамюртини ичкарига таклиф этди.

— Келинг, Рустам ака. Хизмат?

Рустам стулга ўтирар-ўтирмас йигитларга дағ-дага қила кетди:

— Оғизларингни очиб, лаллайиб ўтирибсанларми? Қанақа йигитсанлар ўзи? Пул топиш йўлини ўргатаман.

Суҳбат бўлинди. Қия очилган эшикдан 222-хонада яшовчи Пирназарнинг боши кўрindi.

— Сен етмай турувдинг. Кир бу ёққа, — деб Рустам Пирназарга буюрди.

— Хуллас, гап тушунарлими, — сўзида давом этди Рустам, — уч-тўрт соатдан кейин келаман. Тайёр бўлиб турларинг.

— Нима гап, нима гап? — дея Пирназар оғзини очишга ҳам улгурмасидан Рустам унинг гапини чўрт кесди.

— Ўғирлик қиламиз. Йигитлар норозилик билдиришди. Биз бу ишни қилмаймиз, дейишди. Бироқ

шердай қутурган Рустам важоҳатини кўриб, гаплари оғзида қолди.

Дир-дир титраган уч оғайни Дилшод, Соат ва Пирназар нима қилишни билмай Рустамнинг навбатдаги ташрифини кута бошлашди. Тунги соат 12 ларда Рустам 221-хона эшигини оҳиста очди. Йигитларни ўзи кетидан эргаштириб, қоронғи коридор қаърига сингиб кетди.

Қисқа муддат ичида Рустам кассасидан чиқарган қаламтарош ёрдамида 213-хона қулфини бузди ва қора шарпалар ичкаридаги 1 та «Горизонт» телевизори, 2 та «Электроника» магнитофони, 1 та овоз кучайтиргич, 1 та палос, туфли, тўшак, чойшаб, жемпер ва спорт костюмини Рустамнинг кўрсатмасига мувофиқ 221-хонага тезда олиб кириб яширдилар. Бир оз муҳлат ўтгач, нафасларини растлаган тунги «қаҳрамонлар» буюмларни гумдон қилиш ҳақида бош қотира бошладилар.

— Топдим, топдим, — деб қувониб кетди Дилшод, — буларни 19-ётоқхонадаги ҳамқишлоқларимиз хонасига олиб бориб қўямиз.

Рустам ичкарида қолди. Дилшод ва Пирназар пастга югуриб тушиб кетишди, улар кетидан Соат ҳам. Чойшабга тугилган буюмлар биринкетин юқоридан пастга узатила бошланди.

1991 йилнинг январь ойи бошлари. Янги йилни ўз яқинлари даврасида шодиёна кутган 4-курс талабаси Дмитрий Ворошин ётоқхонага қайтиб келиб ҳангуманг бўлди. Хонасига ўғри тушибди, талай нарсалар йўқ. Кимдан гумон қилиш мумкин? Кун-

ларнинг бирида Дмитрий ва унинг оғайниси Рустамдаги жемперни кўриб қоладилар. Икки орада савол-жавоб бўлиб ўтади. Ўғри жемперни сотиб олганлигини айтади. Узоқ тортишувдан сўнг жабрланган Дмитрий милиция бўлимига мурожаат қилади. Осовишталик посбонлари Рустамни ҳибсга олишади.

1966 йилнинг декабрида Сурхондарё вилоятининг Бойсун туманида тугилган Рустам Шукуров Собир Раҳимов тумани ички ишлар

бўлими терговчиси Дониёр Ҳасановни чалғитиб, буюмларни техникумнинг 2-курсидан таҳсил олаётган комсомол аъзолари Дилшод Рўзиев, Пирназар Турдиев, Соат Алланазаров ўғирлашганлигини айтади.

Моҳир терговчи эндигина 17 ёшни қаршилаган сурхондарёлик уч ўсмирни зудлик билан ўз қабулига таклиф этади. Терговда шу нарса маълум бўладики, кинотехникумни ўтган 1990 йили тугатган, иш ва яшаш жойининг тайини йўқ Рустам Шу-

куров ёшларни қўрқитиб, ўзининг шум ниятини амалга оширган. 1048 сўмлик буюмларни ўғирлашда бошқош бўлган.

Қинғир иш — келтирар ташвиш деганларидек, текни даромадга ўрганиб қолган Рустам Шукуров яқин орада ўз жазосини олади.

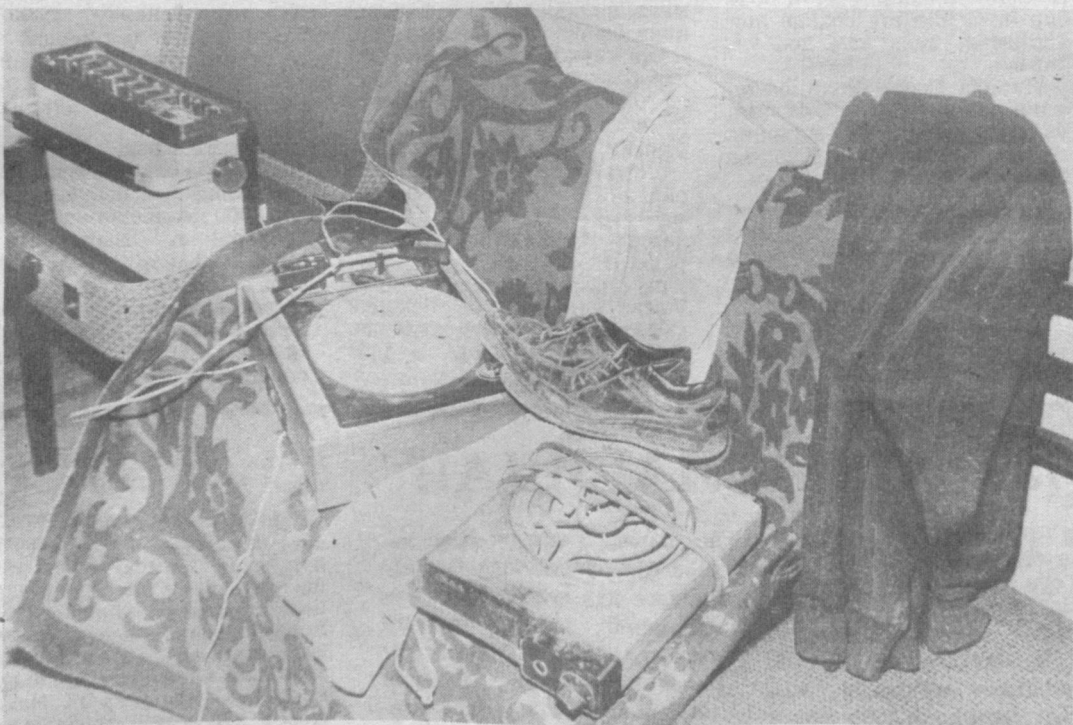
Ҳабибулла ШОДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Терговчи Дониёр Ҳасанов талабалар Дилшод Рўзиев, Пирназар Турдиев, Соат Алланазаров билан суҳбатда.

2. Ўғирланган буюмларнинг айримлари.

3. Айбланувчи Рустам Шукуров.

Муаллиф олган суратлар.

ЎЙЛАМАЙ БОСДИМ ТИКАННИ...

(ТЕРГОВ ҚАМОҚХОНАСИДАГИ МУЛОҚОТ)

Ҳузуримизга кириб келган йигит сассизгина салом бердию, кўзларида алланечук мунг, изтироб билан бизга тикилганча туриб қолди. Уни кўрган кишининг кўнглидан шундай ўй кечиши шубҳасиз эди: «Бир оиланинг шамчи-роғи, бирор меҳнат жамоасининг фаол аъзоси, кўча-кўйни тўлдириб юриши мумкин бўлган бу йигит қандай тушиб қолди мана шу ерга? Наҳот шайтон йўлдан оздирди?»

— Марҳамат, ўтиринг, — дедик унга. — Илтимос, ўзингиз ҳақингизда батафсилроқ гапириб берсангиз?

Суҳбатдошларидан хотиржамлик, самимийликни кўрган йигит ўзини эркин тута бошлади.

— Тихонов Сергейман, 1973 йил 18 майда тугилганман. Ота-онам бор, лекин... ўн ёшгача бирга яшанганман, холос. Ушанда улар ажрашиб кетишган. Онам турмушга чиқди...

— Сиз ким билан қолдингиз?

— Отам билан. Онам бошқа эрга теккач, отам янқа қоладигандек эди назаримда. Шунинг учун уни танҳо

қолдиргим келмади. Бу орада посёлкадаги 14-мактабнинг кечки бўлимида ўрта маълумот олдим.

— Кундузлари ўзингизга яраша бирор фойдали меҳнат билан шугуллангандирсиз?

— Йўқ, ҳеч қаерда ишлаганмасдим. Тўғриси, бу жиддийроқ ўйлантирмаган ҳам эди. Қолаверса қаердан, кимдан иш сўрашимни билмадим. Кўча-кўйда одамларнинг «иш тополмайман» деган гаплари қулоғимга ўрнашиб қолганди-да.

— Отангиз бу ҳақда бош қотирмаганми?

— Билмадим.

— Чекадиган кўринасиз? Қачон бошлагансиз?

— Чекаман. Ичаман ҳам. Анча ёшлигимдан бошлаганман.

— Сергей, айтингчи, қандай қилиб бу ерга тушиб

қолдингиз?

— Яна ўша ароқ. Ҳаётимдаги ўша машъум кунда ҳам икки улфатим билан роса торгандик. Шу ҳолда халқ дўжиначилари хонасига кирибман. Олдин ҳам кириб турардим, лекин ичган ҳолда эмас. Мастлигимни кўриб дўжиначи оғоҳлантирди. Бу менга ниҳоятда ўринсиз ва ҳақоратдай туюлиб кетди. Ақл-идроким ўзимда эмасди-да, дўжиначини уриб юборибман. Шерикларим уни дўппослаша кетди... Охири кўриб турганингиздек...

— Сергей, бу йил баҳорда аскарлик ёшига етасиз. Бу ерда муддатни ўташни хоҳлайсизми ёки армия хизматига боришни?

— Армия сафига боришнида, албатта.

— Онажоним.

— Отангизчи?

— Шу ойлари ичида бирор марта ҳам келмади. Икки марта хат ёздим. Лоақал жавоб ҳам йўлламади.

— Сергей, суҳбатимиз рўзнома орқали бериладиган бўлса, тенгдошларингизга нима деган бўлардингиз?

— Уларга насиҳат қилишим, ноқулай. Тенгдошларининг жуда кўпи ҳаётда, онлада, меҳнатда яхши ном қозонаётганликларини биламан. Ҳеч ким турли иллатларга дучор бўлмасин дейман. Озодлик, одамлар орасида бўлиш, ўз иш жойингда тинч меҳнат қилиш нечоғлик буюк неъмат эканини шу ерда аниқ билдим. Шунинг учун астойдил ишлаяман. Ўзимни интизомим, сидқидил меҳнатим билан оқлаб, муддатни эртароқ ўтаб чиқишни ўйлаяман. Дарво-

қе, рўзномада чиқарадиган бўлсанлар, илтимос, ота-онам номларини, уларнинг иш жойини кўрсатманлар.

Эҳ, фарзанд. Сен ўшанда бола бўла туриб ёлғиз қолдирмаган отанг, бошингга мушкул тушганда, бирор марта хабар олмаганига қарамай унинг эл ўртасида бадном бўлмаслигини кўзла-япсан. Илтимосингни қабул қилдик, лекин пнянисталик кўчасига кириб кетишингда, ҳаётда ўз ўринингни топмай адашишларингда отангнинг айби сеникидан кам эмаслигини таъкидламасдан иложимиз йўқ. Зора бундан отангга ўхшаганлар зийрак тортса. Сенга эса яхши ниятларинг йўлдош бўлсин деймиз. Муддатни ўтагач, ҳалигина ўзинг айтган эзгу мақсадларингни амалга оширишда сенга сабот-матонат, гайратшижоат тилаймиз. Ҳаётингда «билмайин босдим тиканни...» дея пушаймон ўйда қоврилиш асло такрорланмасин.

Неъматжон МАМАЖОНОВ, Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси ходими, милиция майори.

СУВОРИЙ ПОСБОНЛАР

Халқимиз азалдан отни тинчлик, осойишталик рамзи сифатида ардоқлаб келади. Ҳаттоки, хонадон эшикларига бахт тимсоли сифатида тақа осиб қўйдилар.

Яқинда Риштон тумани ва Қўқон шаҳар ички ишлар бўлимларида яхши ният билан отлик милиция взводлари тузилди. Шу қисқа муддат ичида суворий посбонлар қандай натижаларга эришдилар?

Фаргона вилоят ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль назорияти бўлимининг катта инспектори, милиция майори Усмонжон Зокиров ташаббуси билан Қўқонда ташкил этилган отлик милиция взводи ходимларини эндиликда кўча ва майдонларда тез-тез учратиш мумкин.

— Бу тадбир, айниқса, фуқароларга жуда маъқул бўлиб тушди, — дейди Қўқон шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция капитани Шукурулло Ҳўзатов. — Чунки отлик милиционерларнинг ҳаракати самарали бўлаётгани сезилиб турибди. Бундан ташқари унинг афзаллиги яна шундаки, транспорт воситаси билан кириб бўлмайдиган жойларда от миниб, бемалол айланиш мумкин.

Соат миллари тунги 1.35 ни кўрсатиб турганда шаҳар ички ишлар бўлимининг навбатчилик қисмига тахминан юз кишилик оломон қўшни маҳаллага ёпирилиб келаётгани ҳақида хабар келди. Бир зумда у ерга етиб борган 20 нафар суворийлар оломонни тарқатиб юбориб, юзага келган низони бартараф этишди.

Милиция сержанти Абдуҳамид Маматқулов ҳам отда хизмат вазифасини бажа-

риб юрганда назари шубҳали мотоциклчига тушади. Буни пайқаган йигит эса қоча бошлайди. Лекин милиция сержанти от чоптириб бир зумда қочоққа етиб олади. У ички ишлар бўлимига олиб келиб текширилганда мотоцикл ўғирлангани маълум бўлди.

Отлик милиционерларнинг муваффақиятлари ҳақида кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

— Бу бошлаган ишимизнинг дебчаси, холос, — дейди шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари, милиция майори Элшод Алиев, — шу кунлар ичида Ростов-Дон вилоятидан яна 40 та от олиб келамиз, бунинг учун 300 минг сўм пул ажратдик. Шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби, ССЖИ халқ депутати Юсуфбек Ёқубов ёрдами билан бизларга ажратиб берилган 2 гектар ерда қурилиш ишлари ҳам бошланяпти. Келгусида бу жойни каттагина спорт иншоотига айлантириш ниятимиз бор.

Лекин олдимизда ўз ечимини кутаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Отларни сақлаш учун ажратилган жой жуда тор. Яқин кунларда отларимиз яна кўпайгач, отхона умуман талабга жавоб бермай қолади. Шунинг ҳам ҳашар йўли билан милиционерларимиз таъмирлашган. Ем-хашак масаласи ҳам тўлалигича ҳал бўлгани йўқ.

Чиндан ҳам аҳвол шундай. Тасаввур қилинг, милиция бўлими ҳисобида турган бир ит учун ойига 30 сўм пул ажратилади. Лекин ҳар бир от учун бундай тартиб жорий этилмаган. Ваҳоланки, бир отга кунига 6—8 килограмм арпа бериш керак.

Отбоқарлар штатини ҳам қайта кўриб чиқиш зарур. Чунки ҳозирда милиционерлар кўп вақтни шу ишга сарфлашмоқда. Ҳозирча хўжалик ва ташкилотлар ем-хашак ва эгар-жабдуқлар сотиб олиш масаласида ёрдам бериб туришибди, лекин шу кунларда отлар яна 40 тага кўпаяди. Агарда тез кунлар ичида отлар ички ишлар вазирлиги қарамоғига ўтказилмас экан, ёрдам бериб турган хўжаликларга ҳам оғирлик тушиб қолади.

Шу кунларда отлик милиция ходимларининг тўла қувват билан ишлаш олмаётганининг яна бир сабаби — хизмат пайтида улар рация орқали бир-бирлари билан алоқада бўла олмаётдилар, чунки рациялар бўлгани билан уни бошқарадиган пулт йўқ. Бунинг устига кийим-бошлар ҳам отда юриш учун жуда ноқулай. Бу энг зарур масала. Бу муаммоларни фақатгина ички ишлар вазирлиги ёрдамида ҳал қилиш мумкин.

Албатта, бошланиши яхши бўлган ишнинг охири ҳам қувончли бўлиши керак. Шароит яхшиланиб, юқорида айтилган муаммолар ҳал қилинса, жойларда кўнгилдагидек жамоат тартиби ўрнатилишига ишонч янада ортарди.

Ҳа, Қўқон ва Риштонда тузилган суворий милиционерлар тажрибаси бошқа ички ишлар идораларида ҳам қўллашга арзийди. Чунки улар хизмат вақтида бир неча бор синовдан ўтдилар.

Исмом МИНАВВАРОВ,
«Постда» мухбири.

СУРАТЛАРДА: отлик взвод милиционерлари машқ пайтида.

Борис ВАСИЛЬЕВ

Фурдончинг қайтарилиши

(ҚИССА)

(Давоми. Боши аввалги сонларда)

— Уша хона шифтида, — давом этди қария. — жуда катта ва ёруғ қандил осиглиқи эди, ўртасида қалин дастурхон ёниги қатта думалоқ стол, стуллар қўйилган. Кўркам диван, телевизор. Стол ортида чамаси эллик ёшлардаги, балким ундан каттароқ, киши ўтирарди. Бирга келган иккови чиқиб кетишди. Уй эгаси кўзгаллиб, менга яқинлашди. Биласизми нима деди? Мендан узр сўраб, курсига ўтиришди. «Кечирасиз, Григорий Иосифович, бошқа иложимиз йўғиди. Минг бор узр». Ўзингиз тушунинг. Мен сукут сақладим. Қизиқ, ўрнимда бўлганингизда, Сиз нима қилардингиз? Дод солардингизми? Қочишга уринардингизми? Мен худди сеҳрлангандек эдим. Бу одамнинг кўзалари менга мулойим боқарди, бироқ назаримда у орқасида қамчи ушлаб тургандек туюларди. Менга бир ўй тинчлик бермасди, агар ҳозир бир оғиз гапирсам бас, у мени дўппослайди. Қарашидан шунга ўхшарди.

— Хонада яна бирон-бир кимса бормиди?

— Йўқ, ёлғиз у ва мен.

— Стол устидаги ҳеч қандай буюмларга кўзингиз тушмадингиз?

— Э, йўқ, стол устида жуда қалин, темир ип билан тикилган попукли пушти ғижим духобадан бошқа ҳеч

нарсаси йўғиди. Чой ичасизми, деб сўради. Мен, албатта, йўқ, дедим. Сира ақлга сиймайди. Зўрлаб номаълум жойга судраб келишса-ю, тагин чой билан меҳмон қилишса?

— Кейин нима бўлди. Григорий Иосифович? — сўради полковник.

— Ҳозир, ҳозир деярли тугатяпман. Уй эгаси менга орқаси билан ўғирилганда, қўллариди ҳеч нарса, ҳеч қандай қамчи йўқлигидан ҳайратга тушдим. Айтганчалик битта қўлини, адашмасам, ўнг қўлини орқасидан олмади. У нақшли жавонга яқинлашиб, қалитни буради. Эшикчалар очилиб, китоблар тахланган тахталар кўринди. Дарвоқе, мен сизга бир вақтлар таъмирчи бўлганимни айтмабман-ку. Менинг мутахассислигим, агар уни шундай номлаш мумкин бўлса, қадимги китоблар: қўлёзма ва босма. Бир сўз билан айтганда, ўтмишнинг адабий мероси табиби. Мана шу қўлларимдан ноёб нашрлар ўтган. Мени Ленинградда, ҳатто Москвага, марказий тарихий кутубхонага чақиритган, Иван Федоровнинг «Апостоли»ни даволадим...

— Жавонда қандай китоблар бор экан? — Ревзининг гапини бўлди полковник.

— Айтингчи, — жавоб ўрнига сўради қария. — Бизнинг вақтимизда қўлёзма китобнинг топилиши аҳамиятини тасаввур қила оласизми?

— Очиғи йўқ, — кулимсиради Смолянинов. — Бу балким, жуда муҳимдир.

Бу воқеа уни тобора кўпроқ қизиқтира бошлади. Полковник Новгороддаги тарихий-меъморчилик музей қўриқхонаси кутубхонасида бундан уч юз йил олдин эски усулда босилган китоб топилгани тўғрисидаги газета хабарига қачонлардир кўзи тушганини эслади. Номини ҳам галати эди. «Мулоҳаза учун озуқа». Уша пайда Смоляниновни олис аждоқларимиз нималар ҳақида мулоҳаза юритишгани қизиқтириб қолганди.

Мана шулар тўғрисида Ревзинга сўзлаб берди.

(давоми бор)

Бибихон момони ранжитманг

Избоскан туманидаги Карл Маркс номи жамоа хўжалигида Бибихон момони танимайдиган-билмайдиган бирор киши бўлмаса керак. Саксон бир ёшли бу нуруний кампир ўзининг мулойимлиги, ширинсуханлиги билан етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган маҳалла аҳлининг эрдоғида. Еш-яланлар эртами-кечми ундан хабар олишга, иссиқ-совуғига қараб туришга, момо эса уларни дуо қилишга одатланишган. Сабаби момонинг яккаю-ягона ўғли ҳам биринчи гуруҳ ногирони, бошқа суянчиги йўқ.

Сўнги пайтларда момонинг уйдан 15—20 сўмлаб пули йўқоладиган бўлиб қолди. Бироқ ҳеч кимга лом-лим демади. Чунки вақти бемаҳал уйига келиб, оғирини енгил қилиб турувчиларни ранжитиб қўйишдан чўчиди. Аммо бир кунни тонг саҳарда сандиғи ланг очилиб, ўлимлигига атаб қўйган 1500 сўм пули йўқлигини кўриб, бу ҳақда яқин қўшнисига оғиз очиги мажбур бўлди.

Бу ерга Избоскан туман ички ишлар бўлими тергов бў-

лимаси бошлиғи, милиция капитани Зуфаржон Раҳмонов, катта оператив вакил, милиция лейтенанти Одилжон Мирзаев, участка инспектори, милиция катта лейтенанти Абдуқаҳор Эргашев ва милиционер Абдубакир Тўсмаовлар етиб келишди. Сўнги пайтларда Чуваша қишлоғида ҳам шунга ўхшаш бир неча ўғирликлар содир бўлганлиги учун улар ўғирларни ушлаш мақсадида иш олиб бораётган эдилар.

Ниҳоят ноинсоф ўғирлар тузоққа илинди. Улар шу қишлоқнинг Тошкечик маҳалласида яшовчи 1968 йилда туғилган Гофур Турғунов, 1972 йилда туғилган Маҳмуд Солиев, Отабек Бувамирзаев ҳамда балоғат ёшига етмаган Ойбек Сотимовлар бўлиб, Бибихон момони уйига бир неча бор тунда ўғирликка кирганларидан ташқари бошқа фуқароларнинг мол-мулкларини ҳам ўғирлаганликларини тан олдилар.

М. ИСМОИЛОВ.

ҚАЛБДА ИШТИЁК БЎЛСА

Спорт билан астойдил шуғулланиш бизга ниҳоятда асқотади. Чунки халқ оқолини таъминлаш кечимида турли вазиятларга дуч келамиз. Афсуски, Тошкент ерости йўллари кўриқловчи ИИБ жойлашган бинода жисмоний чиникишни оширишга имконияти йўқ. Лекин қаловини топсанг, қор ёнади, деганларидек, 1990 йилнинг бошида Ленин комсомол номли маданият ва истироҳат боғи ҳудудидаги спорт йиғмасида шуғулланиш учун шартнома тузди. Бу ерда шарт-шароит мавжудлиги туфайли батальонимиз йиғилари спортнинг барча турлари билан шуғулланишга жиддий киришди. Бу борада жамоатчи спорт йўриқчиси Жамол Уминов ёрдами катта бўлди.

Астойдил қилинган ҳаракатлар бесамара кетмади. Утган йили шаҳар ички ишлар идоралари ўртасида ўтказилган турли беллашуларда фаол иштирок этиб, яхши натижаларни қўлга киритдик. Айниқса, спортнинг милиция ҳаёти билан боғлиқ турлари — самбо, кураш, қуролсиз ўз-ўзини ҳимоя қилиш, енгил атлетика, отиш ва бошқалар бўйича эришган муваффақиятларимиз қувончлидир. Шунинг алоҳида таъкидлаш керакки, ички ишлар бошқармаси томонидан таъсис этилган команда кубогининг 6 тадан 4 таси батальонимиз спортчиларига насиб этди.

Хизмат спорт йиғмаси нормативларини бажариш бўйича ўтказилган мусобақаларда 36 нафар сафдошимиз разрядга эга бўлишди, 15 киши эса мусобақа ғолиби белгиларини қўлга киритди.

Шахсий қуролдан отиш бўйича эришган ютуқларимиз ҳам чакки эмас. Милиция катта сержанти А. Волиценко биринчи, милиция майори Р. Ний иккинчи ўринни эгаллади. Узоқ масофага югуриш бўйича ўтказилган синолда ҳамқабларимиздан Э. Султонхўжаев, М. Мусаев, Н. Эшонлар чақонликларини ва чокирликларини намойиш этдилар.

Яна шунинг мамнуният билан таъкидлаш керакки, ички ишлар бўлимининг батальони айрим милиционерлари спортнинг барча турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда биринчи ўринни эгаллаганликлари учун шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғи буйруғига биноан моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилдилар.

З. БОЙЧИБОВ,
Тошкент шаҳар ерости йўллари муҳофиза қилувчи ИИБ батальони командири, милиция подполковниги.

Сершовкин шаҳар бўйлаб куз нафаси уфуриб турган бўлсада, ўрнини бўшатишга ошиқмаётган ёз иссиғи чоратрофни беҳол мудратади. Ички ишлар бошқармасининг навбатчилик қисмидаги тор хонада гурунлашиб ўтирган оператив тергов гуруҳи аъзоларини навбатдаги чақиряқ ўриндан қўзғалишга мажбур этди. Одатдагидай жадал йўлга олганга гуруҳ буғунги энг оғир ҳодиса гувоҳи бўлишни ҳали билмасди.

Тошкент шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси Анвар Худоёров бошчилигидаги гуруҳ аъзолари Чилонзор тумани ҳудудида анчадан бери қуриб битказилмаган «Осиё» тамадхонаси ертўласига тушганларида таниб бўлмас даражада қорайиб кетган, кўзлари ўйиб олинган аёл мурдаси қийланғоч ҳолда чалқанча ётарди.

Чидаб бўлмайдиган ҳид аниқланган мурдадан 9 метр нарида бетон пол устида чанг босган хонатласдан тикилган кўйлак, сийнабанд, аёлларнинг бир жуфт ялтироқ туфлиси топилди. Ҳар тарафда сочилиб ётган темир қувур, ғишт, ёғоч ва тош бўлақларида қон излари аниқланди, ашёвий далил сифатида ҳужжатлаштирилди.

Сал нарида хизмат итининг бўйинбоғидан ушлаган милиционер-кинолог нафи темаганидан хомуш турарди. Чунки искович қотил изига тушиш у ёқда турсин, ҳатто мурдага яқинлаша олмади.

Ҳодиса юз берган жойни кўриб чиқиш ниҳоятда етгани заҳоти жабрдийданинг белгилари, кийим-кечаги ҳақидаги маълумотлар шаҳардаги барча туман ИИБларига жўнатилди. Энг биринчи вазифа қилиб мурданнинг шахсини аниқлаш белгиланди. Афсуски, аёлнинг қиёфасини ҳар кунни кўриб юрган яқинлари тугул туққан онаси ҳам таниши амри маҳол эди. Ягона илинж унинг уст-бошида қолди. Одамлар кўпроқ дардини ёраганида участка инспекторлари диққати шунга қаратилди.

Анвар Худоёровнинг ички ишлар бошқармаси биносидаги хонасига бирин-кетин юрак ҳовучлаб кирганлар кийим-кечаларни кўриб: «Худога шукур, қизимники эмас», — деб шоша-пиша қайтиб чиқарди. Катта терговчининг эса бошқа нарса ташвишлантирарди. Вақт ўтиб бормоқда, у қотиллар фойдасига ишларди.

...4 сентябрь куни Бешёғоч даҳасидаги кўл ёнида жойлашган милиция таянч пунктига кўринишидан ташвиш эзиб қўйган аёл кириб келди. Ўзини Хайринисо Солиева деб таништириб, йўқолган қизини излаб юрганни айтди.

— Нега энди бу ердан қидиришсиз? — сўради милиция ходими онадан кўпроқ маълумот олиш учун.

— Бўш вақтини кўпроқ кўл яқинида ўтказишни дуноналаридан эшитгандим.

Орадан кўп ўтмай Х. Солиева катта терговчи А. Худоёров ҳузурига жўнатилди. Хонага кирган она стол устида турган хонатлас кўйлакни кўриб, ранги бўздай оқариб кетди. Тириклик аталмиш азоб-уқубат пешонасига ажин солган аёл юзига зимдан назар ташлаган терговчига ҳамма нарса аён бўлди. Журъатсизлик билан ҳар эҳтимолга қарши секин сўради:

— Онажон, кўйлакни танидингизми?

— Вой, танимай ўлақолай...

Кўп опа-сингиллар сирдош бўлгани учун терговчи Дилором билан суҳбатлашди. Суҳбат чоғида сингиси Сайёрани 1988 йилда Ф. исмли йигитга турмушга чиққанлиги, озроқ вақт ўтмай турмуши бузилиб, уйга келганлиги, шундан бери тез-тез уйдан кетиб қоладиган, баъзан келмайдиган қилиқлар чиқарганини айтди. 1 Май байрамида Сайёра дугоналари Доно ва Гулбахор, Анвар ва Сирож исмли йигитлар билан биргаликда комсомол кўлида сайр қилишганини сўзлаб берди.

Сўроқ қилинган Гулбахор ва Муқаддаслар марҳумани 26 август кун «Кўкча» кинотеатрида Карим ва Анвар исмли йигитлар билан кўрганни, Муқаддас «уйга қайтиб боришни» маслаҳат бер-

ганини таъкидлашди. Қидирув натижасида Анвар аниқланди, терговчи хонасига келтирилди. Дастлабки сўроқдаёқ у кўп нарсдан хабардор эканлигини кўрсатди. Анвар дўстлари Аҳмаджон Отамуродов, Маҳкамбой Раҳматов ва Сайёра билан «Чиратой» маҳалласидаги шахсий ошхонада овқатланишиб, 3 шиша ароқ ичишганини, Сайёрага 400 сўмлик тилла узукни ҳадя қилганини, сўнгра тўртовлон Тошкент қўналғасига боришганини, у тунда тунаш учун хона топиш мақсадида кириб кетганини гапириб берди.

— Қайтиб чиққангизда улар кутиб туришганимикин?

— Йўқ. Чиқсам улардан ном-нишон йўқ.

— Улар қаёққа кетишибди?

— Аҳмаджон ва Маҳкамбойлар машина тўхтатиб, Сайёрани ўша бинонинг ертўласига олиб келишибди. Анвар акам қанилар, деган саволига, ертўлада кутиб турибди, деб паства олиб тушишган. Сайёранинг қаршилик қилишига қарамай узукни ечиб олишибди.

Анвар бошини маҳкам чангаллаганича жим қолди.

— Давом этинг.

— Айтолмайман.

Ҳа, бир соат бурун бир дастурхон узра қадаҳлар бўшатган нафарлар кўл урган иш тафсилотидан сўзлаш осон эмасди унга. Чунки қизнинг тирсиллаб турган кўкраклари уларни тамоман

— Балки янглишгандирсиз? Агар чўчимасангиз, биз билан ўликхонага бориб келинг.

Она марҳуманинг сочлари, кўл ва оёқларига тикилиб, ич-ичидан отилиб чиқаётган ўкирикни тўхтатолмади.

— Вой-й, Сайёра-ку!..

— Онажон, ўзингизни қўлга олинг, кўргулик экан, унинг қотилларини топамиз, — дея таскин беролди терговчи.

Бошқармага қайтишда йўл бўйи шўрлик онанинг кўз ёшлари тинмади. Ахир, тугилганда бир олам қувонган, илк бор тетапоя қилганда, севинч ёшларини қадоқ қўллари билан сидирган, кўлтигига кириб, дастёри бўлганда, «умрингдан барака топгур» деб алқаган аёл вужудини титратаётган оғриқни ўлчашга қодир буюм бормикан?

Хиёл ўзини босиб олган Х. Солиева терговчи хонасида қизининг атлас кўйлагига кўзи тушиб, дув тўкилаётган ёшларини яширмади. Фарзанди ҳидини туймоқчидай уни маҳкам бағрига босиб, йиғи аралаш тўйига тикдириб берганини сўзлади.

— Она, охирги марта қизингизни қачон кўрган эдингиз?

— Сўнгги бор 3 август кун. Эғнида қора ранг кофтаси, тўқ сариқ рангли юбкаси бориди. 21 август кун мен уйда йўғидим, келиб атлас кўйлагини олиб кетибди. Кичик қизим Дилором айтди.

БОШҚОТИРМА

Ҳурматли муҳаррират, ошқоралик даврида яшаётганимиз яхши бўлди-да. Рўзноманинг 8-сонинда менинг хатимни босиб чиқарибсиз (очиғи ишонмаган эдим). Сизлар орқали менга 60 нафардан кўпроқ одам ёрдам қўлини чўзибди. Ҳаммасига минг раҳмат.

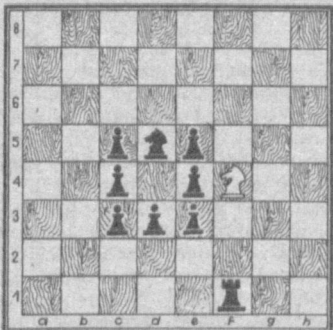
Бир қарашда сонларнинг йиғмаси «50» рақамни кўрсатади. Аммо мен пенсияга чиқиш учун хизмат қилишим керак бўлган йилларни ёзган эдим, бунга кўпчилик аҳамият бермабди. Натижада тошкентлик К. Наристов мени тўрт мартадан 11 ва 14 йилдан хизмат қилдириб қўйибди. Қани энди менга саккиз умр ато этилган бўлса, Талаба Ш. Ражабов ҳисоби бўйича пенсиямга 24

йил қолибди, унга эътироз билдирган янгийўллик Д. Пирмахонова эса яна 25 йил бор, деб кўрсатган. Худо куч-қувват бериб, зора уларнинг айтганларини келса.

Бўлажак муҳандислар Э. Холмаматов (ТАЙО), К. Самдов (ТДМО) ва милиция олий мактаби тингловчиси Р. Рўзиқуловларга чексиз қўллуқ қиламан. Бунда ҳеч қандай сир йўқ. Чунки уч дўстим ёрдамида эсимдан чиққан рақамларни қайтадан билиб олдим. Улар билан сизлар ҳам танишиб чиқиларингиз мумкин:

5—18—19—8
16—11—10—13
12—15—14—9
17—6—7—20

Р. ЭЛШОДОВ.

Оқ от уч томондан хатарда. Рух [f1], қора от [d5], пёйда [e5] уни тахтадан иргитиб юборишга тайёр.

Оқ от юришни бошлайди ва тўхтамасдан ҳар юришда қораларнинг биттадан донасини олади.

Э. РАҲМАТОВ тузган.

БАХТСИЗ ҲОДИСА ҚОШ ҚЎЯМАН ДЕБ...

Катталар томонидан назоратсиз қолдирилган болаларнинг ўйинқароқлиги ва қизиқувчанлиги хунук воқеа билан тугаши мумкин. Зеро, ҳатти-ҳаракати оқибати қандай тугагини ўйлаб ҳам кўрмаган болалар қош қўяман деб, кўз чиқариб қўйишлари ҳеч гап эмас.

31 январь кун кундуз соат бешларда Хоразм вилояти Богот туманидаги Дмитров номли мактабнинг 7-синф ўқувчиси К. Жуманиёзов отасига қарашли милтиқни қўлига олди. Уқотар қуролдан фойдаланиш қондасини сира билмаган бола эҳтиётсизлик билан ўқ узиб юбор-

ди. Уқ ёнида турган беш ёшли Ш. Хусайнов бошига тегиб, у шу ернинг ўзида ҳаётдан кўз юмди.

31 январь кун эрталаб соат тўққизларда Навоий шаҳридаги 18-мактабнинг 5-синф ўқувчиси М. Шуровский эса хонадонда нос кайфини синаб кўрмоқчи бўлди. Лекин мўлжалдагидан ортиқ чекиб қўйгани учунми захарланиб қолди. Болани қўтқариб қолишнинг иложи топилмади.

Ғ. ТЕМИРОВ.

Муҳаррир
З. ОТАЕВ

«ПОСТДА» — («НА ПОСТУ») Орган коллегии МВД УзССР

Индекс: 64615.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Рўзнома офсет усулида, А-3 қолипда босилган.

Телефонлар: Муҳаррир — 32-38-86, муҳаррир ўринбосарлари — 39-77-23, маълумотлар учун — 39-70-40.

Зак. 4748.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.